

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1958

Vyhlásené: 30.12.1958 Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.1969 do: 31.08.1984

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

89

Z á k o n

z 12. decembra 1958

o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (Učňovský zákon)

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1 až § 23 - Zrušené od 1. 1. 1966

TRETÍ ODDIEL

Organizácia výchovy učňov

Odborné učilištia

§ 24

(1) Výchova učňov sa vykonáva v odborných učilištiach.

(2) Ak možno výchovu učňov podľa požiadaviek účelnosti úplne zabezpečiť v zariadeniach podniku, zriaďujú a spravujú podniky odborné učilištia ako výchovné celky, v ktorých sa vykonáva odborný výcvik, vyučovanie odborným a všeobecnovzdelávacím predmetom a mimoškolská i mimopracovná výchova učňov.

(3) Kde nie sú podmienky na zriadenie odborného učilišťa ako výchovného celku, vykonáva sa odborný výcvik, prípadne mimopracovná výchova učňov v učňovských strediskách zriaďovaných a spravovaných podnikmi alebo na vhodných pracoviskách podniku, a vyučovanie odborným a všeobecnovzdelávacím predmetom, prípadne mimoškolská výchova učňov v učňovských školách zriaďovaných a spravovaných výkonným orgánom kompetentného národného výboru (ďalej len „učňovské školy“) alebo v inom podniku.

(4) Ak nemožno vo výnimočných prípadoch vytvoriť v podniku podmienky na úspešné vykonávanie odborného výcviku učňov pre určitý učebný odbor, zabezpečí podnik ich výchovu v inom podniku.

(5) V odborných učilištiach možno poskytovať učňom aj ubytovanie a stravovanie.

§ 25

(1) Za výchovu učňov v zariadeniach podniku zodpovedá riaditeľ podniku.

(2) Odborné učilište zriadené a spravované podnikom ako výchovný celok vedie vedúci. Ustanovuje ho riaditeľ podniku v dohode s výkonným orgánom kompetentného národného výboru a po prejednaní so závodným výborom odborového sväzu.

§ 26

(1) Ministerstvo školstva a kultúry ustanovuje a upravuje v súlade so štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva a v dohode s kompetentnými ústrednými úradmi a orgánmi podľa návrhov rád kompetentných národných výborov sieť odborných učilíšť zriaďovaných a spravovaných podnikmi ako výchovné celky, učňovských stredísk a učňovských škôl a dbá o ich účelné rozmiestenie a hospodárne využitie.

(2) Zariadenia, ktoré 1. apríla 1957 slúžili alebo boli určené na výchovu žiakov v učilištiach štátnych pracovných záloh podľa zákona č. 110/1951 Zb. o štátnych pracovných zálohách, a učňov v učňovských školách podľa vládneho nariadenia č. 19/1954 Zb. o nábore a príprave mládeže pre povolanie mimo učilíšť štátnych pracovných záloh, sa zásadne zachovávajú svojmu účelu a sa použijú na zriadenie odborných učilíšť podľa tohto zákona.

(3) Odchýlky od ustanovenia odseku 2 určí Ministerstvo školstva a kultúry, a to pokiaľ ide o zariadenia podnikov podriadených iným ústredným úradom alebo orgánom, v dohode s týmito ústrednými úradmi a orgánmi.

(4) Ministerstvo školstva a kultúry môže v dohode s kompetentnými ústrednými úradmi a orgánmi preniesť svoju pôsobnosť podľa odsekov 1 a 3 na výkonné orgány národných výborov a upraviť postup pri jej vykonávaní.

§ 27

(1) Učitelia odborných učilíšť zriadených a spravovaných podnikmi ako výchovné celky a riaditelia, učitelia, vychovávateľa a ostatní zamestnanci učňovských škôl sú štátnymi zamestnancami. Ostatní zamestnanci v zariadeniach podniku sú zamestnancami podniku.

(2) Ministerstvo školstva a kultúry vydá v dohode s Ústrednou radou odborov a s kompetentnými ústrednými úradmi a orgánmi pracovný poriadok pre učiteľov odborných učilíšť zriaďovaných a spravovaných podnikmi ako výchovné celky, v ktorom sa určia aj práva a povinnosti týchto učiteľov voči orgánom podniku.

(3) Ministerstvo školstva a kultúry stará sa o vzdelávanie výchovných pracovníkov pôsobiacich pri výchove učňov.

Riadenie výchovy učňov

§ 28

Národné výbory a ich výkonné orgány sa starajú o vytváranie podmienok pre úspešnú výchovu učňov, starajú sa o to, aby pri výchove učňov, rozmiestení a využití odborných učilíšť sa dbalo na požiadavky účelnosti a hospodárnosti, kontrolujú výchovu učňov a v súlade so zásadami stanovenými Ministerstvom školstva a kultúry ju organizujú a riadia v učňovských školách.

§ 29

Ministerstvo školstva a kultúry v zásadách organizuje a ideove a metodicky riadi výchovu učňov v celom národnom hospodárstve a túto výchovu koordinuje a kontroluje.

§ 30

(1) Kompetentné ústredné úrady a orgány v svojej pôsobnosti organizujú, riadia a kontrolujú výchovu učňov v súlade so zásadami stanovenými Ministerstvom školstva a kultúry.

(2) Kompetentné ústredné úrady a orgány a podniky sú povinné vytvoriť podmienky pre úspešné vykonávanie výchovy učňov v počtoch určených štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva a dbať na požiadavky účelnosti a hospodárnosti.

(3) Pri výchove učňov pre miestne hospodárstvo vykonáva Ministerstvo školstva v spolupráci s Ministerstvom vnútra pôsobnosť, ktorá podľa predchádzajúcich odsekov prislúcha ústredným úradom a orgánom.

§ 31

(1) Pri Ministerstve školstva a kultúry sa zriaďuje Ústredný poradný sbor pre koordináciu výchovy učňov. Jeho úlohou je vyjadrovať sa k zásadným otázkam organizácie a k návrhom zásadných metodických opatrení týkajúcich sa výchovy učňov. Členov tohto poradného sboru vymenúva minister školstva a kultúry spravidla podľa návrhov vedúcich ústredných úradov a orgánov zúčastnených na výchove učňov alebo na starostlivosti o nich z vynikajúcich pedagogických pracovníkov a osôb s bohatými skúsenosťami vo výchove učňov.

(2) Pri Povereníctve školstva a kultúry sa zriaďuje Poradný sbor pre koordináciu výchovy učňov. Jeho členov vymenúva povereník školstva a kultúry obdobne podľa ustanovenia odseku 1.

ŠTVRTÝ ODDIEL

Spoločné ustanovenia

§ 32

Pokiaľ tento zákon alebo osobitné predpisy neustanovujú inak, spravujú sa učebné pomery predpismi platnými pre pracovné pomery.

§ 33

Financovanie výchovy učňov

(1) Podniky uhradzujú osobné a vecné náklady na výchovu učňov v svojich zariadeniach, s výnimkou osobných nákladov na učiteľov, zásadne na vrub úplných vlastných nákladov.

(2) Kompetentné národné výbory uhradzujú zo svojich rozpočtov osobné a vecné náklady na výchovu učňov v učňovských školách a osobné náklady na učiteľov v odborných učilištiach zriaďovaných a spravovaných podnikmi ako výchovné celky.

§ 34

Náhrady nákladov

Podnik, ktorého učni sa vychovávajú v inom podniku, je povinný nahradiť tomuto podniku osobné a vecné náklady, ktoré mu vznikajú vykonávaním výchovy týchto učňov.

§ 35

Na účely tohto zákona sa za podnik považujú aj iné organizácie a zariadenia a za riaditeľov podniku vedúci týchto organizácií a zariadení. Pri jednotných roľníckych družstvách určí Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a pri spotrebných a výrobných družstvách nadriadený ústredný orgán, ktorý družstevný orgán plní úlohy riaditeľa podniku.

Prechodné a záverečné ustanovenia**§ 36**

(1) Opatrenia, ktoré sa urobili v zhode s týmto zákonom pred začiatkom jeho účinnosti, sa považujú za opatrenia podľa tohto zákona.

(2) Žiakom učilišť štátnych pracovných záloh podľa zákona č. 110/1951 Zb. sa započítava doba, ktorú strávili v týchto učilištiach, do doby učebného pomeru.

§ 37

(1) Predpisy na vykonanie tohto zákona vydajú v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a orgánmi a Ústrednou radou odborov Ministerstvo školstva a kultúry, a pokiaľ ide o ustanovenia §§ 33 a 34 Ministerstvo financií.

(2) Pre výchovu učňov v poľnohospodárstve môže Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v dohode s Ministerstvom školstva a kultúry a Ústredným výborom odborového sväzu zamestnancov v poľnohospodárstve povoliť odchýlky z ustanovenia § 16 a § 24 ods. 3.

§ 38

Zrušujú sa všetky predpisy, pokiaľ tomuto zákonu odporujú; najmä sa ruší:

1. zákon č. 110/1951 Zb. o štátnych pracovných zálohách;
2. vládne nariadenie č. 111/1951 Zb., ktorým sa upravujú vzájomné vzťahy medzi odbornými učilišťami alebo školami závodného výcviku a podnikmi;
3. vládne nariadenie č. 22/1952 Zb. o novej úprave učňovských skúšok;
4. § 5 ods. 2 a 3 zákona č. 31/1953 Zb. o školskej sústave a vzdelávaní učiteľov (školského zákona);
5. vládne nariadenie č. 71/1953 Zb. o odborných školách pre vzdelanie majstrov výrobného výcviku;
6. vládne nariadenie č. 19/1954 Zb. o náboře a príprave mládeže pre povolanie mimo učilišť štátnych pracovných záloh.

§ 39**Účinnosť a vykonanie**

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho ministri školstva a kultúry, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a ostatní členovia vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimunek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Bakula v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnár v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Tesla v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Inž. Černý v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Generálplukovník Lomský v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Dr. Vlasák v. r.

